

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
GÖÇ VE UYUM ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

18 Ocak 2022 Salı

KONU:

-Milli Eğitim Bakanlığı Bakan Yardımcısı Nazif Yılmaz, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü Sabahattin Dülger ve Proje Direktörü Levent özil ile beraberindeki heyetin, Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PIKTES) kapsamındaki çalışmalara ilişkin sunumu

18 Ocak 2022 Salı
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati:14.51
BAŞKAN: Atay USLU (Antalya)

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarımız, değerli Bakan Yardımcımız, değerli bürokratlar; hepinizi sevgiyle, hürmetle selamlıyorum.

Göç ve Uyum Alt Komisyonu toplantısına başlıyoruz. (*)

Tabii, ben her seferinde ifade ediyorum ama özellikle bugünkü misafirlerimiz için tekrar ifade etmek isterim: Göç ve Uyum Alt Komisyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisinde İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu bünyesinde kurulmuş bir Komisyon ve bu Komisyon bütün siyasal partilerin ortak kararıyla kuruldu ve bütün siyasal partilerden -her ne kadar bugünkü toplantıda olmasa da- üye arkadaşlarımız var çünkü göç konusu, sığınmacı konusu, uyum konusu yalnızca Türkiye'nin değil, dünyanın da en önemli konularından, en önemli gündemlerinden bir tanesi.

Toplantıya geçmeden önce bir hatırlatma yapmak istiyorum, Komisyon olarak böyle bir görevimiz olduğunu düşünüyorum ben. Uyum için, birlikte yaşam için yabancıların, sığınmacıların dil öğrenmesi önemli, dilin kullanılması önemli, özellikle göçmenler için bu çok önemli. Bu dil kadar başka bir dil de çok önemli; siyasetin, sosyal medyanın veya medyanın kullandığı dil en az dil öğrenmek kadar önemli diye düşünüyorum. Bunun olumsuz örneklerini son yıllarda, son günlerde, son aylarda maalesef görüyoruz, görmememiz gerekiyor. Hedef gösteren, dışlayan, yabancı düşmanlığını, sığınmacı düşmanlığını körükleyen dil, herkese zarar verir. Oy devşirmek veya siyaseti dizayn etmek amacıyla, Makyavelist bir amaçla hani “Amaca ulaşmak için her araç meşrudur.” diye bu alan kullanılıyor, bu alanın kullanılmaması gerekiyor. Bu alanı kullanmak bizim medeniyetimize yakışmaz, bu dili kullanmak, dışlayıcı dili, ötekileştirici dili kullanmak bizim medeniyetimize yakışmaz. Medeniyetimize yakışmadığı kadar hukuka da uygun değildir arkadaşlar, vicdana da uygun değildir, insan haklarına da uygun değildir. Bu dil ancak hukuka, insan haklarına ve bu medeniyete uzak olanların, yabancı olanların kullandığı bir dildir. Bu konuda özellikle siyasetin çok dikkatli olması gerektiğini düşünüyorum.

Bugün, Suriyelilerin ve sığınmacıların temel insani ihtiyaçlarından olan eğitim hakkı konusunda bilgi almak üzere Millî Eğitim Bakanlığımız bürokratlarını davet ettik. Tabii ki eğitim hem sosyal-kültürel uyum hem dil yeteneğinin kazandırılması hem de hayata entegrasyon açısından çok önemli, özellikle çocukların eğitimi çok çok önemli. Çocuklar, kökeni, dini, ırkı ne olursa olsun çocuktur. Başta eğitim olmak üzere, her türlü insani ihtiyaçlarını karşılamak hepimizin insani bir görevi diye düşünüyorum; çocuk, çocuktur. Türkiye, üzerine düşeni ilk günden itibaren yapmaya çalışıyor. Ben milletvekili olmadan, siyasete girmeden önce Göç İdaresinde çalışıyordum. Göç İdaresinde çalışırken Ayn el Arap'tan tahliye sürecinde, orada bizatihi görev almıştım. Gelenlerin birçoğunun okumasının, yazmasının olmadığını, çocukların neredeyse, özellikle Ayn el Arap'tan gelen çocukların neredeyse yüzde 70-80'ninin okullara erişemediğini gördüm. Bire bir tespitler yaptık çünkü orada, hakikaten çok zor koşullardaydı, hamdolsun o çocuklar bugün Türkiye'ye geldi. Eksiklerimiz var, bu anlamda belki yüzde yüz okullaşmayı sağlayamadık ama oradaki okullaşma oranının üzerinde, çok çok üzerinde bir okullaşmanın sağlandığını görüyorum, özellikle ilköğretimde, okul öncesinde bu yüzde 90'ların üzerine çıkmış durumda. Bu, tabii ki Türkiye'nin, hepimizin, milletimizin bir başarısıdır. Bu başarıda katkısı olan herkesi kutluyoruz, teşekkür ediyoruz.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığının ben bu süreçte çok ciddi çalışmalar yaptığını biliyorum. Çıtayı yükseltmek için bundan sonra neler yapmak lazım? Eğitim çok önemli bir konu, bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisine, milletvekillerine, siyasi partilere ne düşünüyor? Bir mevzuat değişikliğine, bir kanun değişikliğine ihtiyaç var mı? Değerli arkadaşlar, bugün gelen Sayın Bakanım, Genel Müdürlerimiz, diğer arkadaşlarımız; bizim üzerimize düşen bir görev varsa da biz Komisyon olarak bunları yapmaya çalışırız. Bir taraftan sizden bu süreci dinlemek istiyoruz ama bir taraftan da hakikaten Meclis olarak da bizim yapacağımız, atacağımız adımlar varsa bunları da görmek istiyoruz, böyle bir istişare toplantısı olsun istiyoruz.

PIKTES projeniz var. PIKTES projeniz sığınmacıların eğitimdeki çıtasının yükseltilmesi amacıyla uygulan önemli bir proje, özellikle bu konuda bilgi vereceksiniz bugün bize. Biz de sunumları dikkatle dinleyeceğiz.

Tahmini ne kadarlık bir sunumunuz var Sayın Bakanım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Sayın Başkanım, herhâlde kırk-kırk beş dakikayı bulur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU (Antalya) – Tamam, biz soru-cevabı daha çok seviyoruz açıkçası. Yani onları kısaltalım, zaten sunumu da isteyeceğiz biz sizden ama soru-cevapla toplamda bir saatte bu toplantıyı bitirelim istiyorum ben, çok da uzatmayalım anlamında. Size otuz otuz beş dakika bir süre verelim, üzerine kalanı da arkadaşlarla soru-cevap olarak değerlendirelim diyorum.

Arkadaşlar, son olarak da şunu söyleyeyim. Biz, tabii düzensiz göçle ilgili Van'a gitmiştik, sunumları dinlemiştik, onunla ilgili bir ara rapor yapalım istiyoruz. Bununla ilgili Komisyondaki arkadaşlar raporu belli bir noktaya getirdiler. Raporu belli bir noktaya getirdikten sonra arkadaşlarla, sizlerle paylaşacağız; bir hafta kadar sizde durduktan sonra ondan sonra tekrar toplantımızı yapar, üst kurula da sunarız. Düzensiz göçle mücadele konusunda küçük bir rapor oluşturalım istiyorum.

Bunu da size söyledikten sonra buyurun, önce sizleri tanıyalım, sonra da sunumumuzu dinleyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sunum fazla varsa bizler de...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU (Antalya) – Tabii, tabii sunumumuzu istiyoruz şu anda. Eğer basılı varsa oradan da takip etmek istiyor arkadaşlar, varsa verebiliriz. Biz sunumunuzu istiyoruz Sayın Bakanım.

Buyurun, hoş geldiniz tekrar.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Sayın Başkanım, değerli vekillerimiz; öncelikle bu şekildeki bir gündemle Alt Komisyona bizi davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, arkadaşlarımızı da tanıtarak izninizle sunumumuza başlamak istiyoruz Sayın Başkanım.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Komisyon olarak bu kadarız Sayın Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU (Antalya) – Evet, hoş geldiniz.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Ben arzu ederseniz sözü çok uzatmayayım zaten siz kısaca özetlediniz. Özellikle Türkiye’imizde göç ve uyum konusunda, çocukların okullara entegrasyonu konusunda Bakanlığımızca çok önemli çalışmalar yürütülmekte. Daha önceden geçici eğitim merkezleriyle yapılan bu çalışmalar, 2016 yılından itibaren özellikle merkezde Suriyeli

mülteciler olmak üzere okullara entegrasyonunun sağlanması, Türkçe öğretilmesi, bunun yanı sıra son dönemdeki göç hareketliliğinden dolayı Afgan, Irak, Somali, Yemen ve Filistin kökenli mültecilerin de bu kapsamda değerlendirilmesiyle PIKTES projesiyle kapsamlı bir çalışma yürütülmekte.

Ben ayrıntıları açıklamak üzere değerli arkadaşımıza sözü bırakıyorum. Soru-cevap faslında inşallah, birlikte müzakere edeceğiz.

Arz ederim Sayın Başkanım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM DAİRE BAŞKANI LEVENT ÖZİL – Çok teşekkür ederim Sayın Bakan.

Çok kıymetli Komisyon Başkanım, Komisyon üyeleri; PIKTES projesi, bildiğiniz üzere Suriyeli çocukların Türk eğitim sistemine entegrasyonunun desteklenmesi projesi. Baktığımız zaman, Avrupa Birliği tarafından doğrudan destek yöntemiyle eğitim adına yürütülen en büyük proje. Doğrudan destek şu anlamda önemli: Arada bir aracı kurum olmadan, direkt Bakanlığımızın yürüttüğü, Bakanlığımızın teşkilatlarının yürüttüğü, belki de şu güne kadar yürütülmüş eğitim noktasındaki en büyük proje diyebilirim. Proje, 3 Ekim 2016 tarihinde PIKTES-I olarak başlamış ve PIKTES-II olarak 21 Aralık 2018’de devam etmiştir. Tabii, salgın sürecinde okulların kapalı olması hasebiyle proje yaklaşık on ay uzatılarak 21 Ekim 2022 tarihine kadar devam edecek bir proje olarak görülmekte. Proje kapsamına 26 il dâhil, baktığımız zaman birazdan sayısal verileri de göreceğiz. Zaten bu kapsamdaki öğrencilerimizin yaklaşık yüzde 92’si, 93’ü bu 26 ilde ikamet etmekte ve burada eğitimlerini sürdürmekte. 400 milyon avruluk büyük bir bütçeye sahip olan projemiz nitelikli ve çok yönlü olarak devam etmekte. Tabii, ekimden sonraki süreçte de -şu an aldığımız bilgiler, müzakereler devam ediyor- “PIKTES Plus” ismiyle üç yıl daha devam etmek üzere şu an müzakereler devam etmekte.

Organizasyon şemamıza baktığımızda büyük bir proje olması gerçekten teşkilat şemasına da yansıyor gördüğünüz gibi. Bakan Yardımcımızın önderliğinde, Genel Müdürlüğümüzün koordinesinde ve ben ve direktör yardımcılarımız ve yaklaşık 12 tane birimizle birlikte proje 26 ile çok yönlü olarak ve yaklaşık 750 bin öğrenciye hitap eden bir proje. Proje yapısında, danışma kurulumuz, yine kalite ve süreç yönetimi birimiz, iç kontrol birimiz ve illerde bulunan koordinasyon ekiplerimizle büyük bir yapıya sahibiz. Şu an ekranda gördüğünüz gibi hem kamu personeli hem de sözleşmeli personeller projemizde görevlerini ifa etmekte. Bu noktada mevcut duruma baktığımız zaman yaklaşık 8 bin tane sözleşmeli personelle de istihdam sağlamış bir proje olarak görebiliriz. Bunlar bizim kendi vatandaşlarımız; hem güvenlik görevlilerimiz hem temizlik görevlilerimiz ve PIKTES’de görev alan öğreticilerimizin sayısı 8 bin, 8 bin personele maaş ödeyen, destekleyen, istihdam sağlayan bir proje olarak da yürümekte.

PIKTES faaliyetleri çok yönlü olarak devam ediyor; tabii, hepsinin tek tek okumayacağım. Ekranda gördüğünüz gibi özellikle Türkçe dili eğitimini çok önemsiyoruz, Sayın Bakanımızın da talimatları, çok ciddi anlamda önemsedığımız bir alan. Yine kendi dilleri noktasında, unutmamaları noktasında Arapça dili eğitimleri, erken çocukluk eğitimleri, destekleme, telafi eğitimleri, kırtasiye destekleri, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, mesleki ve teknik eğitim bursları, ölçme, değerlendirme... Yine ekranda gördüğünüz gibi öğretmen eğitimlerimiz, yaklaşık 8 bine yakın okulumuzu kapsayan bir proje diyebilirim. İdari personel eğitimlerimiz, konferanslarımız... Yine aile bilgilendirmelerimiz, araştırma faaliyetlerimiz, ekipman desteği, izleme, değerlendirme gibi birçok alanda hizmet veren bir proje.

Tabii, bu proje Avrupa Birliği delegasyonu ile yaklaşık on beş günde bir toplantılarımızla yön verilen bir proje. Bu kapsamda, ciddi anlamda delegasyonla iş birliği ve müzakereler içerisindeyiz. Bunun da detaylarını birazdan sizlere aktarmaya çalışacağım.

Şimdi, gördüğünüz gibi 26 ildeki öğrenci sayılarımız yani eğitime erişim sağlayan bizim e-okul kapsamında kayıtlı olan öğrenci sayılarımızı ve okullaşma oranlarımızı görüyorsunuz yıl yıl ve diğer tarafta da “çağ nüfusu” dediğimiz 5-17 yaş aralığındaki öğrenci sayılarımız burada görülmekte. 2021-2022 yılında bir azalma var, dikkatinizi çekmiştir. Bu da geri dönüşlerin bir şekilde başlamasıyla birlikte çağ nüfusundaki azalma da devam etmekte. Yine mevcut duruma baktığımız zaman 81 ildeki çağ nüfusumuz, 26 ildeki çağ nüfusumuz ve 81 ilde okula kayıtlı öğrenci sayımız ve 26 ilde. Niye 26 ili biz buraya aldık? Projenin direkt etki ettiği iller 26 il kapsamında. Biraz önce söylediğim gibi, yüzde 90’ın üzerinde öğrencimiz bu illerde eğitim öğretimlerine devam ediyorlar. 26 ilde şu an mevcut durum yüzde 64, okullaşma oranımız. 81 ilde, tabii, diğer 26 il dışındaki illerdeki sayımız çok az, bunlarla bütünleştiği zaman yüzde 68’e çıkan bir okullaşma oranımız mevcut.

Diğer taraftan, okul öncesi ilkokul, ortaokul ve lise diye ayırdığımız zaman -okullaşma oranlarımızı ekranda görüyorsunuz- ilkokul ve ortaokulda çok ciddi anlamda artışlar gözlenmekte, lise kayıt oranlarındaki düşüklük ise kendi ülkelerinde lise zorunluluğu olmadığı için bu noktada bir düşüş yaşanmakta. Bununla ilgili özel çalışmalarımızla hem Ortaöğretim Genel Müdürlüğümüz hem Temel Eğitim Genel Müdürlüğümüz, diğer eğitim genel müdürlüklerimizle birlikte bu oranları da artırmaya çalışıyoruz. Birazdan da göreceğiz, mesleki eğitim anlamında da burslarımız mevcut, bu noktada da öğrencilerimizi teşvik etmeye çalışıyoruz. Şu an ekranda gördüğünüz 26 ildeki öğrenci sayılarımız. Yoğunluk tabii İstanbul’da. Diğer taraftan, baktığımız zaman Urfa, Antep ve Hatay, Kilis gibi illerimizde de yoğun bir şekilde öğrencilerimizin sayılarını görüyorsunuz.

Şimdi, özellikle sosyal uyum ve sosyal adalet açısından, projemizin Avrupa Birliği Delegasyonuyla yürüyen müzakerelerinde, özellikle Genel Müdürümüzün de bu konudaki çok ciddi katkılarıyla, proje kapsamındaki faaliyetlerden ve desteklerden sadece geçici koruma altındaki öğrencilerin değil, aynı okuldaki ve aynı kurumdaki bizim kendi öğrencilerimizin faydalanması noktasında da çok ciddi çalışmalarımız var. PIKTES II’de delegasyonla yaptığımız müzakerelerde biz bu oranları kabul ettirdik ve oranları bir şekilde daha da yükseltmeye çalışıyoruz. Birkaç örnek verecek olursam, erken çocukluk eğitiminde yüzde 50’ye 50 yani geçici koruma altındaki öğrenciler ve bizim kendi okula kayıtlı öğrencilerimiz, işte kırtasiye setleri yardımları var, birazdan o rakamları da vermiş olacağım sizlere, işte yüzde 51’e 49; yine tablet, internet, mesleki ve teknik eğitim bursu, sosyal uyum faaliyetleri; bunlarda da yüzde 50’ye 50 ve yüzde 51’e 49 gibi oranlar sağlamaya çalışıyoruz. Tabii ki projenin bir amacı var, amacı Suriyeli çocukların Türk eğitim sistemine entegrasyonu. O amacı da şey yapmadan yani sapmadan, ekseninden sapmadan ama bizim öğrencilerimizin ve okullarımızın da faydalanacağı şekilde projeyi getirmiş durumdayız.

Şimdi, baktığımız zaman –tabii, hepsini okumayacağım, sayısal verileri ekranda görüyorsunuz- okullarımıza ve proje kapsamındaki öğrencilerimize ciddi anlamda katkılar mevcut proje kapsamında. Yaklaşık 2 milyona yakın kırtasiye dağıtımı yapıldı. Erken çocukluk eğitimindeki öğrencilerimiz için farklı çalışmalarımız var Temel Eğitim Genel Müdürlüğüyle. Akıllı tahta alımı, işte 8.700 tanesi şu an alındı ve okullarımıza ulaştırıldı, 18.500 tanesinin de ihale süreci tamamlandı, yaklaşık beş ay içinde tüm okullarımıza takılmış olacak. Burada biz şunu da amaçlıyoruz, bu projede: Yaptığımız yatırımları daha çok okullarımıza yapmaya çalışıyoruz ki ileriki zamanlarda hem kurumlarımız kazansın hem öğrencilerimiz bundan faydalsın yani yaptığımız yatırımların kalıcı olması açısından kurumlarımıza ve okullarımıza yönelik faaliyetlere de biz öncelik vermeye çalışıyoruz. Prefabrik anaokulu, yeni ihalesi bitti, 150 tane şu anda beş ay içinde tamamlanacak, 50 tane de özel eğitim prefabrik anaokulu ihalesine çıkmak üzereyiz. Yine proje kapsamında 26 ilde 709 tane bilgisayar laboratuvarı kuruldu. Tabii, bu yaptığımız tüm çalışmaların bir şekilde etkilerinin ve analizlerinin de ölçülmesini istiyoruz. Bu kapsamda 7 tane araştırma raporumuz mayıs ayında elimizde olacak. Tabii, bu araştırma raporlarının

verileri projenin hangi yöne gittiği, hangi yönlerde geliştirilebilir alanları olduğu noktasında da çalışmalarımızı inşallah birlikte yönlendireceğiz. Taşıma hizmeti de veriyoruz biz öğrencilerimize. Bu noktada, proje kapsamındaki öğrencilerimize de taşıma hizmeti verilmekte.

Şimdi, dil eğitimlerine geçecek olursak, dediğim gibi, şu anda Sayın Bakanımızın da üzerinde çok durduğu, Bakan Yardımcımızın, Genel Müdürümüzün bu noktada çalışmalar yaptığı... Çünkü çocuklarımızı eğitim sistemine entegre edebilmek için –biraz önce Başkanımızın da söylediği gibi- bizim dilimizi bilmeleri bu noktada çok önem arz ediyor. Bu noktada bizim çalışmalarımız çok yönlü olarak 3 ve 12’nci sınıflar arasında devam ediyor. Yine, okul öncesi, 1 ve 2’nci sınıftaki tasarımlarımızla akran öğrenmelerinin yanında “Neler yapılabilir?” noktasında çalışmalarımız da devam ediyor.

Türkçe dil eğitimi hedefi 400 bin olarak PIKTES II’de konulmuşken şu ana kadar yani şu aya kadar ulaştığımız hedef, 550 bin öğrenciye biz hem PIKTES kapsamında hem de Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün kursları kapsamında nitelikli dil eğitimleri vermiş durumdayız.

Çocuklar 1 ve 2’nci sınıfa geçtikten sonra 3’üncü sınıfta özel bir ölçek oluşturduk akademisyenlerimizle birlikte, bu ölçme değerlendirmeden sonra yine dile ihtiyacı olan çocuklarımız için uyum sınıfları açıyoruz. Bu uyum sınıflarında otuz saatlik yoğunlaştırılmış bir eğitim alıyor çocuklarımız. Bu noktada 2.470 uyum sınıfımız var 26 ilde, 33.499 öğrencimiz de dil eğitimlerine uyum sınıflarında devam ediyorlar. Bu uyum sınıflarında aynı zamanda 3’üncü sınıfta alınan dersleri de alıyorlar. Bu derslerin yanında yoğunlaştırılmış, bu konuda eğitilmiş, yabancılarla Türkçe öğretimi noktasında eğitim almış öğretmenlerimizle çocuklarımıza dil eğitimlerimiz devam ediyor. 3 ve 12’nci sınıf arasında, yine, ihtiyacı olan çocuklarımıza, öğrencilerimize telafi ve destekleme eğitimlerini de -yine Türkçe dil eğitimi- yoğun bir şekilde veriyoruz.

Değerli Komisyonumuz, şu an ekranda gördüğünüz, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün PIKTES dışında destek verdiği, bu noktada 6-12 yaş, 13-17 yaş ve 13 yaşın üzerinde yabancılarla Türkçe öğretimi yönünde açtığı kurslar; bunlar mevcut, açılmış olan, şu an itibarıyla yani ocak ayı itibarıyla devam eden kurslarımız. Türkiye genelinde baktığımız zaman 1.941 tane kursumuz devam etmekte ve 32.205 kursiyerimiz bu kurslarda Türkçe eğitimleri almaktalar. Yine, baktığımız zaman, PIKTES Projesi illerinde de PIKTES Projesi’ne destek olarak 1.632 tane kursumuz açılmış durumda, 26.962 kursiyer de bu kurslarda Türkçe dil eğitimine devam etmekte.

Aynı zamanda, biz bu çocuklarımıza Türkçeyi öğrettikten sonra, tabii, bunları ölçmek istiyoruz. Bu noktada da yaptığımız, 2020 yılında, yine PIKTES Projesi kapsamında eş zamanlı olarak gerçekleştirdiğimiz sınavda 101 bin öğrencimiz sınava katıldı, 2021 yılında 201 bin öğrencimiz sınava katıldı ve bu sene bunu çok önemsiyoruz, Bakan Yardımcımız, Sayın Genel Müdürümüz önderliğinde çalışmalarımız devam ediyor. 2022’nin yani bu senenin Mayıs ayında yaklaşık 500 bin öğrencimizin katılacağı bir sınav organize etmeye çalışıyoruz. Bu sınav bizler için şu açıdan önemli: Şu ana kadar verdiğimiz Türkçe eğitimleri ne noktada, kazanımları neler, eksiklikler neler; geliştirilebilir alanları belirledikten sonra bunun üzerindeki çalışmalara yoğunlaşmaya devam edeceğiz.

Diğer taraftan, telafi eğitimi ve yaz dönemi telafi eğitimlerimizi biz bu yıl uyguladık. Özellikle 26 ilde 300 tane alan taraması gerçekleştirilerek 6.281 öğrencinin eğitime erişimini yaz dönemi telafi eğitimlerinde sağladık. Tabii, bu çocukların taşınması, okullardaki desteklenecek ekipmanları PIKTES Projesi tarafından karşılandı. PIKTES II kapsamında da şu ana kadar eylülünden itibaren 63.228 öğrencimiz telafi eğitimlerine katılmakta.

2021-2022 döneminde yirmi altı hafta sürecek Türkçe telafi eğitimlerimizde şu an için 19.871 öğrencimiz var, on iki haftalık uyum sonrası telafi eğitimlerinde de 17.758 olmak üzere toplamda 37.629 öğrencimiz de Türkçe telafi eğitimlerine devam etmekte. Ayrıca, destekleme eğitimlerimiz de aynı; bizim Bakanlığımızın şu anda paralelinde devam eden 8-12 ve 7-11’inci sınıftaki proje kapsamındaki

öğrencilere akademik başarılarını arttırma yolunda destekleme eğitimlerimiz kendi öğretmenlerimiz tarafından devam etmekte. Bu kapsamdaki toplam öğrenci sayımız da 37.592. Bunlar ders dışında yapılan faaliyetler.

Özellikle önemsedığımız, erken çocukluk eğitimi. Bu noktada önce pilot uygulamalar yaptık 7 farklı ilde. Bu noktada 2021 yılında hem idarecilerimize hem de ilgili şube müdürlerimize erken çocukluk eğitimiyle ilgili ön eğitimler verdik. Bu kapsamda da biz, 2021 yaz döneminde -erken çocukluk eğitiminin oranlarını da biraz önce ekrana yansıtmıştım- 12.911 Türk ve 13.180 yabancı öğrencimizi erken çocukluk eğitimine yaz döneminde aldık. Bu noktada tabii, bu okullarımıza da destekleme noktasında hem ekipman hem de klima yardımında bulunduk. Yani şunu da amaçlıyoruz: Bu çocuklarımızın eğitim gördüğü okulların ekipman ve malzemelerini de bir şekilde projeden karşılayarak okullarımızın altyapı anlamındaki desteklerini de proje kapsamında sağlamış oluyoruz. Bu anlamda birçok eğitim materyalini de Materyal Geliştirme Birimimiz geliştirdi. Bu noktada, yabancılara eğitim noktasında öğretmen el kitapları, çocuklarımızın Türkçe öğrenmelerini kolaylaştıracak materyaller... Bunların örneklerini de getirdik eğer incelemek isterseniz. Aynı zamanda bizim 3.500'e yakın PIKTES eğitmenimiz var. Bu eğitmenlerimizin de hizmet içi eğitimlerini ihmal etmiyoruz. Bunlar gelişime açık, gerçekten çok nitelikli, seçilmiş eğitmenlerimiz. Bu noktada canlı ders sınıf yönetimi, uzaktan oyun-drama, kriz ve krize müdahale eğitimleri gibi birçok alanda da PIKTES eğitmenlerimizi destekliyoruz.

Yine, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı noktasında bu çıktı bizim için çok önemliydi, bunun üzerinde çok titizlikle çalıştık. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı geliştirildi PIKTES Projesi kapsamında ve bu noktada Talim Terbiye'den onaylı bir şekilde bu programlar basıldı. Bundan sonraki süreçte, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde Millî Eğitim Bakanlığındaki programlarda bu kitabın kullanılması noktasında çok özenli bir çalışma gerçekleştirilmiş oldu.

Eğitim materyallerine baktığımız zaman, birçok adet -ekranda gördüğünüz gibi- işte, etkinlik içerikli öğretmen el kitapları, erken çocukluk eğitimi takvimi, erken çocukluk eğitimi seti -bunların her biri 30 bin, 40 bin, 6 bin adet basılarak- gerekli okullarımıza, öğretmenlerimize ulaştırıldı. Yabancı, öğrenciler için Türkçe çalışma kitapları; bunlar çok önemli çocukların Türkçe öğrenmesi noktasında. Ek materyal desteğini de PIKTES Projesi sağlamakta. 13 yaş üzerindeki yabancı öğrenciler için hazırlanan 20 kitaplık hikâye seti 80 bin adet basıldı, dağıtıldı. Bunların 2'nci dönemde çalışmaları devam ediyor. Bu konuda Türkçe sözlük noktasında yani yabancılara yönelik Türkçe sözlük noktasında da bir çalışmamız var, sonuçlanmak üzere, tahminim iki ay içinde bu sözlük çalışmamız da tamamlanıp tüm öğrencilerimize dağıtılmış olacak.

Aynı zamanda, biz, tabii, elektronik ortamda da dijital materyal geliştirerek, 236 tane ders videosu geliştirerek EBA'ya yükledik. Uzaktan eğitim sürecinde, özellikle geçen sene ülkemizin yaşadığı bu süreçte çocuklarımızı bu yönde desteklemeye çalıştık.

Yine, uzaktan eğitim noktasında TRT EBA, EBA Platformu ve PIKTES YouTube kanalında 236 tane ders videosunu hazırlayarak öğrencilerimizin, öğretmenlerimizin istifadesine sunduk.

Yine, bu noktada "Uyum İçin Türkçe" derslerinin hedef kitleye ulaşması için 125 bin adet Arapça broşür hazırlanarak proje illerine gönderildi, bunlar hem öğrencilerimize hem ailelere ulaştırıldı. Çok detaya girmeyeceğim, rakamlar ekrana zaten yansıyor. Yani, materyal noktasında da Materyal Birimimiz mümkün mertebe -ki fazlasıyla- öğrencilerimizi, velilerimizi, öğretmenlerimizi desteklemek için elinden gelen çalışmayı yapmakta.

Sosyal uyum ve rehberlik; bu da bizim projede çok önemsedığımız konulardan bir tanesi. Bu noktada sosyal uyumlarını sağlayabilmek için birçok faaliyet gerçekleştiriliyor illerde. Bu 26 ile proje kapsamında 1'inci dönem 100'er bin TL destek vererek bu faaliyetlerin gerçekleşmesini sağladık. Bu kapsamda, 17.527 öğrencimize, 18 bin Türk öğrencimize, yine 2.294 yabancı uyruklu aileye ve 2.643

Türk aileye ulaştık, bunu artıracamız; 2'nci dönem bu noktada çok fazla çalışma yapmak istiyoruz çünkü okullarımız açık, inşallah salgınla ilgili de bir sıkıntı yaşanmayacak, öyle görüyoruz. Bu noktada, sosyal uyumu artırma noktasında çabalarımız devam etmekte.

Tabii, çocuklarımızı etkinliklere katma noktasında belirli günlerde, önemli günlerde yaptığımız birçok yarışma ve etkinliğimiz var. İşte, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nda "Kalbimizin Dili Türkülerimiz" gibi bir etkinlik gerçekleştirdik. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı'nda resim ve şiir yarışmaları gibi birçok alanda yarışmalarımız devam etmekte.

Yine, çok önemsedığımız konulardan bir tanesi, mesleki ve teknik eğitim bursu; bunu çok önemsiyoruz, hem okullaşmaları anlamında hem liseye devam etmeleri anlamında. Tabii, akademik yönü tercih etmeyen, mesleki anlamda kendilerini geliştirmek isteyen öğrencilerimiz için 2021 yılında -10 bin öğrencimize- bunun oranı yüzde 51'e yüzde 49. Yani kendi öğrencilerimize de burs veriyoruz. Aynı okulda geçici koruma altında 51 öğrencimiz mevcutsa 49 da bizim kendi öğrencimize bu burs imkânını tanıyoruz. Aylık miktar 340 TL olarak 2021-2022 yılında belirlendi. Bu noktada şu an için 23.890 öğrenci burs almakta, mesleki ve teknik eğitim bursu almakta. Bu her ay ödenen bir miktar, devamsızlık yaptıkları an bu miktar kesiliyor. Yani "kesiliyor" derken, bunu biz çok sıkı takip ediyoruz, okula devam ettikleri sürece bu miktarı alabiliyorlar. Gerçekten, bu noktadaki organizasyonumuz çok güçlü, e-okuldan aylık takip edilen verilerimiz var, bunun da bir şekilde okula devam etmelerini teşvik etme noktasında çok önemli bir çalışma olduğunu düşünüyoruz. Tabii, bu noktada, birçok projemize ve eğitim sistemine, eğitime entegrasyon olmaları noktasında birçok farkındalık faaliyetimiz var. Bu noktada, yaptığımız birçok materyal, birçok afiş hem ailelere hem okullarımıza hem öğrencilerimize ulaştırılıyor.

Küresel Mülteci Forumu, iyi uygulama örneği olarak seçilmiş bir proje, PIKTES projesi. Baktığımız zaman, gerçekten etki alanı çok yüksek. Türkiye'de 26 ilde, mültecilerin yoğun olduğu bölgelerde çok iyi örnekler geliştiren, çok ciddi katkıları olan bir proje. Bu da Küresel Mülteci Forumu'nda önemli iyi örnek uygulamalardan biri, seçilen bir proje.

Rehberlik ve psikolojik danışmanlık, yine Sayın Bakanımızın çok önemsedığı bir konu, üzerine çok düşüğü bir konu. Çünkü savaş mağduru bu çocuklarımızın içinde yaşadığı fırtınalar, onların bir şekilde eğitim sistemine entegre olurken yaşayabilecekleri sıkıntılar, bunları giderme noktasında çok ciddi çalışmalarımız var. Bu kapsamda yaklaşık 390 bin öğrencimize 733.198 rehberlik faaliyeti yapıldı.

Yine, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzle çok ciddi, omuz omuza yaptığımız çalışmalar var. Hatta, şubat tatilinde yani bir hafta sonra 38 bin rehber öğretmenimizin alacağı bir eğitim planlandı, yaklaşık 44 video oluşturuldu. Özellikle yabancılara yönelik kriz yönetimi, sosyal uyum, onların farklı yönlerdeki gelişimleri ve takip edilmesi noktasında tüm Türkiye'deki rehber öğretmenlerimiz de daha önce farklı eğitimlerden geçtiler, şimdi 38 bin rehber öğretmenimiz şubat tatilinde yaklaşık sekiz yüz seksen saatlik eğitimlerini alıp tamamlayacaklar. İnşallah, bunun da geri dönüt olarak bu noktada çocuklarımıza çok ciddi katkılarının olacağını düşünüyoruz.

Şimdi, baktığımız zaman, kısaca özetleyecek olursam devam eden ve planlanan çalışmalarımızı; dediğim gibi, 18.500 tane akıllı tahta bu yıl sonuna kadar 26 ildeki okullarımıza ulaşmış olacak. Prefabrik anaokulu, bunu çok önemsiyoruz. "Prefabrik" derken, yani konteynerle karıştırmayalım, çok uzun vadeli, yaklaşık otuz kırk yıl hizmet verebilecek olan, çok kaliteli bir yapı olarak ortaya çıkacak. Bunun 150 adet prefabrik ihalesi bitti, beş ay içinde teslimleri yapılacak ve 26 ilde gerekli görülen yerlerde bu prefabrik anaokullarımız kurulmuş olacak. Özel eğitimi de önemsiyoruz bu noktada, PIKTES Plus'ın önemli konularından bir tanesi de özel eğitim olacak. Bu noktada 50 adet prefabrik anaokulun ihalesine çıkmak üzereyiz.

Kütüphaneler, Sayın Bakanımızın da -takip ettiğiniz gibi- çok önemseydiği bir konu, 81 ilde kütüphanesiz okul kalmadı. Bu noktada, biz de 26 ilde yapılan kütüphanelere destek verdik PIKTES projesi olarak. Bu noktada, 26 ildeki kütüphanelerin gelişimleri noktasında PIKTES desteklerini sağlamış oldu.

200 adet EBA Destek Noktası ve e-sınav merkezi, bunların da yapımı haziran ayına kadar tamamlanmış olacak. E-sınav merkezlerini şu noktada önemsiyoruz: Hem ülkemizin önemli merkezlerinde bu e-sınavlar -bildiğiniz üzere- ders dışı zamanlarda ehliyet sınavları, işte, farklı sınavların yapıldığı merkezler. Biz bunları hem 26 ile kazandırmış olacağız hem de bu kapsamdaki öğrencileri elektronik ortamda sınav yaparak ölçme noktasında hem dijitalleşme hem de hız kazanıp geri dönüşlerini daha hızlı yapabilmemiz için 200 tane e-sınav merkezimizin ihalesine de şu an çıkılmak üzere.

Tablet bilgisayarlar, bunun ihalesini bitirdik. Şu an için 70 bin adet tablet sözleşmesi imzalandı ama PIKTES II’de 45 bin tanesi, diğer PIKTESPlus’ta da geri kalan kısmı dört ay içinde çocuklarımıza ulaşmış olacak.

Temel eğitimle birlikte geliştirdiğimiz hem Türkçe öğrenmelerine yardımcı olan hem de içinde farklı materyaller olan 7.212 tane oyun sandığı da tüm illerimize hemen hemen ulaşmış, dağıtımları tamamlanmış durumda.

Personel; biraz önce söylediğim gibi, 8 bin kişiyi istihdam eden bu projeyle -gerçekten çok özel bir proje bu anlamda- 3.020 temizlik ve 1.580 güvenlik personelini okullarımıza sağlamış bulunmaktayız. Okullarımızın önde gelen ihtiyaçlarından bir tanesi, bunu da hızlı bir şekilde okullarımıza sağladık.

Etkileşimli ders içeriği, tabii ki tüm çalışmalarımızı dijital ortama da taşımaya çalışıyoruz, bu noktadaki çalışmalarımız da devam ediyor.

Yine, hikâye setleri, sözlük, biraz önce bahsettim, 38.822 adet uyum sınıflarına dağıtımı tamamlandı.

Yardımcı ders materyalleri, bu noktada da 6 tane kitabın redaksiyon çalışması tamamlandı, şubat sonuna doğru da tüm sahaya ulaşmış olacak.

Sosyal uyum faaliyetleri, bu çok önemli bizim için. 50 bin çocuk ve 40 bin aile üyesinin katılımıyla gerçekleşecek. İkinci dönem bu noktadaki çalışmalarımıza hız kazandırıp daha fazla seviyelere ulaşmak istiyoruz. Aslında şu an hedeflerimize ulaştık. Projelerin -bildiğiniz üzere- bir mutabakat metni ve birçok maddesi var ve içinde ulaşılmaması gereken hedefler var. PIKTES II şu anda yüzde 80 oranında hedeflerine ulaşmış durumda.

Ölçme ve değerlendirme, bu kapsamda 6 adet araştırma raporu ve 2 adet etki analizi mayıs ayına kadar sahada tamamlanacak. Bu, bizim için çok önemli. Biraz önce de söylediğim gibi, projemizin geliştirilebilir alanlarını belirlemek ve bu noktada çalışma yapmak için bu etki analizlerini çok önemsiyoruz. Bu noktadaki çalışmalar mayıs ayında bitmiş olacak.

Taşıma, 2022 yılında 18 binin üzerinde öğrenciye taşıma hizmeti verilecek. Bu noktadaki hedeflerimiz devam ediyor. Şu anda yaklaşık 10 bini, 9 bin küsuru gerçekleşmiş durumda.

Mesleki ve teknik eğitim bursunda hedefi aşmış durumdayız. 17 bin hedef varken şu an 23 bin hedefine ulaşmış durumdayız. Bu noktadaki çalışmalarımızda “Daha fazla da verebiliriz.” gibi bir düşüncemiz var çünkü bu burslardan bizim öğrencilerimizin yüzde 49 oranında faydalandığını biraz önce söylemiştim, bu noktadaki çalışmalarımız da inşallah hızlı bir şekilde devam ediyor. Tabii, bu kapsamda yaklaşık 8 bin okulumuz mevcut. Bu okullarımızdaki öğretmen ve idarecilerimizi de bu noktada, yabancılara Türkçe eğitimi olsun, yabancılarda kriz yönetimi, sosyal uyum ve farklı alanlarda

eğitiyoruz. Hem yüz yüze hem on-line olarak birçok eğitim vermekteyiz ve şu an devam ediyor bu eğitimler, yüz yüze olarak da devam ediyor. Dediğim gibi, şubat tatilinde de ÖBA -Öğretmen Bilişim Ağı- üzerinden birçok öğretmenimiz, özellikle rehber öğretmenlerimiz eğitimlerini alacaklar.

Yine, 26 ilde görev yapan PIKTES kapsamındaki PIKTES eğitmenlerimizi de tekrar bir eğitime alacağız, zaman zaman on-line zaman zaman yüz yüze ama bunu yüz yüze inşallah tamamlayacağız ve mart ayında da 3.360 öğreticimizi eğitimlerden geçirmek istiyoruz.

şu an için ben kendi sunumumu tamamladım, inşallah sıkıcı olmamıştır Başkanım.

ALT KOMİSYON BAşKANI ATAY USLU – Evet, çok teşekkür ederiz, sağ olun.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIğI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM DAİRE BAşKANI LEVENT ÖZİL - Rica ederim.

MİLLİ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Sayın Başkanım, sunum bu şekilde arz edildi.

Soru-cevaba arzu ederseniz geçilebilir.

ALT KOMİSYON BAşKANI ATAY USLU – Teşekkür ederiz.

Tabii, bugün PIKTES özelinde bir çalışma yapmıştık, PIKTES’le ilgili geniş bir sunum yaptınız, teşekkür ederiz.

Tabii, eğitim öğretimde farklı projelerin uygulanması önemli. Bir Avrupa Birliği, Türkiye Millî Eğitim Bakanlığı ortak projesi değil mi bu? Tamamının fonlanması Avrupa Birliği kaynaklarından mı gerçekleşti, 18 Mart Mutabakatı çerçevesinde?

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIğI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Doğrudur, aynen öyle.

ALT KOMİSYON BAşKANI ATAY USLU – Ha, ben bir iki soru sorayım, arkadaşlara açma anlamında. Bir de tabii, hani, akıllı tahta, prefabrik okullar, sosyal yardımlar hem Türk öğrenciler hem de sığınmacı öğrenciler, uluslararası koruma altındaki öğrenciler faydalıyor değil mi? Aynı anda?

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIğI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Aynen, aynen.

ALT KOMİSYON BAşKANI ATAY USLU – Hani okula gittiği zaman bir ayırım gözetilmiyor.

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIğI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Evet.

ALT KOMİSYON BAşKANI ATAY USLU – Hedeflere ulaşma anlamında tabii, maddi hedeflere ulaşıldığını, hani, yeteri kadar tahta, yeteri kadar kitap, yeteri kadar -işte, proje kapsamında söylüyorum- derslik yapıldığını söylediniz. Asıl bence tabii -burada hedefin- birlikte öğrenme gerçekte mi? Türk ve Suriyeli öğrenciler, Türk ve sığınmacı öğrenciler aynı sınıfta olma konusunda, bu proje onlara bir katkı sundu mu? Yani her yerde olduğu gibi sığınmacıların tabii okullarda da zaman zaman dışlandığıyla ilgili haberler ve bilgiler elde ediyoruz. Bu dışlanmanın azaltılmasına bir katkısı oldu mu, bunu sormak istiyorum. Ben diğer arkadaşlara da hem konuyu açmış olayım.

Buyursunlar.

MİLLİ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Ben teşekkür ederim Sayın Başkanım.

İzninizle, ben o sorduğunuz soruyla ilgili birkaç cümle kurmak istiyorum. şimdi, tabii, lokal bazı problemliler olan yerler olabilir. Buralarda hem emniyet güçlerimiz hem eğitim çalışanlarımız tedbirlerini alıyorlar ama genel itibarıyla hem çocukların hem de ailelerinin uyumu noktasında bu proje kapsamında ciddi çalışmalar gerçekteştiriliyor. Gerek bahsedilen ders materyalleri gerekse anne baba eğitimi veli eğitimi gerekse öğretmenlere de farkındalık oluşturulması, özellikle rehber

öğretmenler üzerinde bir çaba sarf ediliyor. Türkiye’de geçici eğitim merkezlerinin kapatılıp çocukların Türkçe öğreniminin geliştirilmesiyle bu uyumun daha da hızlandığını ifade etmek isterim. 2016 yılında geçici eğitim merkezlerinin kapatılmasıyla ilgili Bakanlığımız kesin karar aldığı anda açıklaması, önümüzde çok riskli bir yol haritası vardı ama şu an geldiğimiz noktada bir sosyal uyumun gerçekleştiğini söyleyebiliriz. Biraz tabii, mültecilerin oturduğu mahallelerde -bu gerçekleşen- kendi içerisinde bir yapının oluşmasıyla bazı pürüz alanları var. Biz de oralarda eğitim çalışanlarımızla, yöneticilerimizle birlikte bir oranı korumaya çalışarak, belirli bir oran içerisinde dağılım sağlayarak entegrasyonun daha da güçlenmesi için bir çaba sarf ediyoruz. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürümüzün sunum üzerine birkaç cümle ilave etmesini isterim ben, ana hatlarıyla.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – O konuda arkadaşların da soruları olacaktır, alalım isterseniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – İzniniz olursa tabii.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Destek mahiyetinde önemli olduğunu düşünüyorum Başkanım. Mümkün olduğunca kısa aktarmaya çalışacağım.

PIKTES projesi, geçici koruma altındaki insanlarla ilgili en yaygın, en detaylı, bütçesi en geniş olan bir proje ve bir aracısı yok FRIT fonundan doğrudan Millî Eğitim Bakanlığına aktarılan ve planlamaları da bizim uhdemizde yapılan, delegasyonla istişare neticesinde belirlenen bir proje. Bunun dışında, bizim, Suriyeli öğrencilerimizle ilgili devam ettirdiğimiz 5 proje daha var. Sanıyorum, bunları da aktarınca...

Özetle, süreci de destekler nitelikte birkaç cümleyle bitirmek istiyorum.

Bir tanesi SES projesi; Sosyoekonomik güçlendirme ve sürdürülebilirliği hedef alan bir proje. Kore, İrlanda ve Norveç, finansörleri. Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Forumu, Mesleki Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ve İŞKUR’la birlikte bu süreci yürütüyoruz. 5 bin kursiyer hedeflenmişti, bin kursiyere ulaşıldı şu an için. 2024’te nihayetlenecek bir proje ve istihdam hedefi olan bir proje.

İkincisi, hızlandırılmış eğitim programı. Bu aynı zamanda PIKTES’i ve yabancı uyrukluların ya da geçici koruma altındakilerin okullaşmasını hedefleyen bir proje aynı zamanda. UNICEF’le iş birliği içindeyiz bu proje kapsamında. Şu ana kadar 31.500 kişiyi örgün eğitime dâhil ettik bu projeye. 2022’de 15 bin hedefimiz var, planlamalarımız yapıldı, eğitim çağına olup da eğitime erişmeyen insanlara ulaşmayı hedefliyoruz. Bunu destekleyen bir UNICEF fonlamamız daha var, o da gönüllü eğiticiler. Gönüllü eğiticiler de Suriyelilerden oluşuyor. Onlarla birlikte, kurulan komisyonla ev ziyaretleri yaparak okula erişemeyen insanlarımızın okula erişimini sağlamayı amaçlıyoruz. Taşıma hizmeti veriliyor, bu insanlara kırtasiye desteği veriliyor.

Bir diğer proje, Türkiye’deki geçici koruma altındaki Suriyelilerin Türkçe dil eğitimine ve mesleki eğitime erişimleriyle ilgili. Dil eğitiminde hedefimiz 10 bin kişiye ulaşmaktı, 7.862 kişi bu süreçten geçti. Mesleki eğitimde de hedef bin kişiydi, 809 kişiye ulaşıldı. Bunlarda belli oranlarda, yüzde 10, yüzde 20, bazı projelerde yüzde 35’e varan oranlarda istihdam sürecine de katkı sağlanmış durumda.

Yenilenebilir Enerji Sektöründe Suriyeliler ve Ev Sahibi Topluluklar İçin İstihdam Edilebilirliğin Artırılması Projesi’nde 2021’de salgın sebebiyle bin kişiye ulaştık, 2022 hedefimiz 2.200. Kore Hükümeti tarafından destekleniyor ve Kore Hükümetinin başarılı bulunduğu çalışmalardan bir tanesi.

Türkiye’deki Mülteciler ve Ev Sahibi Toplulukların Finansal Katılımı, bu da Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı tarafından destekleniyor. 2022’de bin kişiye ulaşmayı hedefliyoruz.

Bu projelerin nihayetinde şunu söyleyebilmenin mümkün olduğunu düşünüyorum: Öncelikli hedefimiz, sosyal uyum. Sosyal uyumda etkin kullanmayı düşündüğümüz unsur, dil beceresini artırabilmek. Dil eğitimlerine güçlü bir şekilde ağırlık vermek, bunun planlamasını sağlayabilmek; bu, okul içindeki çalışmayla ilgili olan kısmı. Okul dışında da mümkün olduğunca -az önce Daire Başkanım da söyledi- veliler arasındaki iletişimi güçlü kılabilecek etkinlikler planlamak; yarışmalar olabilir, geziler olabilir. Bu gezi örneklerini iki üç ay önce biz illerde planladık ve uygulamaya da başladık. Üçüncü temel hedefimiz de bu insanların mesleki eğitime erişimleri, mesleki eğitime yönlendirilmeleri ve meslek sahibi olmaları çünkü “Bunlar bizim misafirimiz.” diyoruz ve o gözle bakıyoruz. Dolayısıyla, ülkelerine gittiklerinde kendi yaşadıkları topluma katkı sağlamlarını, kendi sistem ve yapılarını oluşturmayı bu noktada hedefliyoruz.

Harcamalarda 2 temel noktayı kısaca geçip bitireceğim. 1) Kişiye yapılan destek, katkı ve faydalandırma unsuru; bunu özellikle kullanıyoruz. İşte, mesleki eğitime katılımda burs desteğini güçlü tutmaya çalıştık; okula erişimde her öğrenciye kırtasiye yardımını ve ulaşım desteğini biz sağlıyoruz ve bunu yaparken sosyal uyumu da sağlama adına sadece geçici koruma altındaki insanlara değil, ev sahibi topluluklara da katkı sağlamayı hedefliyoruz. 2'ncisi de bu desteklerle birlikte eğitimin niteliğinin artırılması noktasında kalıcı yapılanmalar; işte, akıllı tahta desteği bunlardan bir tanesi; kütüphane oluşturma, benim diğer aklıma gelen; prefabrik okullar, ana sınıfları, diğer aklıma gelen. Bu dengeleri planlayarak eğitim politikasını geliştirmeye çalışıyoruz.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Biz teşekkür ediyoruz.

Mahmut Bey, buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Değerli milletvekili arkadaşlar, Değerli Bakan Yardımcımız, Genel Müdür, Daire Başkanı, bürokratlar ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, doğru, Anayasa'mızın 42'nci maddesi: “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkında yoksun bırakılamaz.” Ki bu cümle, yabancı veya vatandaşlık anlamında değil, herkes... Yani “Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz.” diyor, doğru bir hüküm ve onun gereğini yapıyorsunuz görebildiğim kadarıyla. Eğitim hakkı, tabii, her insanın temel bir insan hakkıdır; kız ve erkek ayrımı yapılmadan herkesin eğitim hakkı bulunmaktadır.

Tabii, eğitimsiz olmanın sonuçları -bunun gayreti içindediniz, onu görüyorum- eğitimsizlik sorununun ortaya çıkardığı bazı sorunlar var. Eğitilmiş olmayan bir insan üretken olamaz yani üretken bir biçimde çalışamaz, sağlığına özen gösteremez, kendilerini ve ailelerini gereği gibi koruyamazlar, kültürel açıdan zengin bir yaşam sürdüremezler. Bunların sürdürülebilmesi için böyle bir çaba ve gayreti görüyorum. Ancak bununla birlikte benim sormak istediğim birkaç soru var. Şimdi, bu Sayın Daire Başkanı –yanılmazsam- söz aldı bu aldığım görselleri anlatırken. Sayfa 2'de 8 bin kişi çalışıyor. 8 bin kişinin içerisinde kamu personeli gördüğümüz 29 kişi söylenildi. Ancak son sayfalara geldiğimiz zaman son sayfalardan şu söylendi... Sayfa 19'da öğretmenden bahsediliyor, 1.200 rehber öğretmen, 1.300 okul öncesi öğretmen, 500 üzeri eğitmen, öğretmen vesaire yani toplam 3 bin öğretmen bulunuyor. Şimdi, 3 bin öğretmen bulunuyor ama bu 3 bin öğretmen bu zaten Sayın Daire Başkanı tüm konuşmalarında kavram olarak hep “öğretmen” kelimesini kullandı, işçi vesaire kelimesi anlamında bir şey kullanmadı. Bu çerçevede soracağım sorular şu:

1) PIKTES Projesi için bugüne kadar ne kadar para harcadı?

2) Proje finansmanını Avrupa Birliği mi sağlıyor? Sayın Başkan söyledi “Evet, tamamını Avrupa Birliği sağlıyor.” dediniz. Öğretmenlerin maaşı Avrupa Birliğinin verdiği parayla mı ödeniyor ve ne kadar bunların bu ücretleri?

3) Proje bitince PIKTES öğretmenleri ne olacak, yani sokağa mı bırakacağız? “Biz seninle bu kadar çalıştık, yeter.” Yani bunlar ne olacak? Biz kamu görevlisi olarak işe devam mı ettireceğiz, ne yapacağız?

Bir başka soru: PIKTES öğretmenleri kadroya alınacak mı? Yani çünkü “geçici işçi” derken, ben çok özür dilerim, içinde belki hukukçu arkadaşlarımız da vardır, şimdi, geçici işçi statüsünü biz şöyle biliriz genellikle, bu genellikle dünyada da ülkemizde de yanlış uygulanıyor. Yani bir köprü yapılacak, o köprü bir sene sürer veya altı sene sürer; ona geçici olarak yapılabilir ama burada görebildiğim kadarıyla... Eğitim süreklidir, sürekli olduğuna göre sürekli demek ki aynı öğretmenler çalışıyor ve bunun kadroya alınması gerekmez mi yani kamu yönetimi hukuku açısından, anayasal açıdan, kanun açısından?

Bir başka soru: PIKTES Projesi’nde Avrupa Birliği’nin desteği ne kadardır rakamsal olarak? Türkiye ne kadar bu parayı harcadı? Yani ne kadar verildi, ne kadar harcandı, PIKTES için Avrupa Birliği’nin desteği ne kadardır?

Öğrencileri Değerli Daire Başkanı arkadaşımız anlatırken global sayılar verildi. Bu öğrencilerin kaç kız öğrenci, kaç erkek öğrenci? Bu anlamda bir paylaşım yapmanız mümkün mü?

Ve bir de son sorum şu olacak: Evet, kitaplardan, argümanlardan bahsedildi. Bunların, bu materyallerin birer tane fotokopisini veya birer tanesini bize ulaştırma imkânınız var mı?

Söz verdiğiniz için ben teşekkür ediyorum.

Ayrıca, hakikaten eğitici, öğretici, kapsamlı bir sunum da yaptığınız için teşekkür ediyorum.

Saygılar sunarım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Biz teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

İzninizle teknik konuların arkadaşlar cevaplarını versinler.

Levent Bey, önce sizden başlayalım.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM DAİRE BAŞKANI LEVENT ÖZİL – Öncelikle bizim PIKTES kapsamında biraz önce de Sayın Vekilimin bahsettiği gibi istihdam ettiğimiz güvenlik ve temizlik personeli hariç 3.357, zaman zaman bu rakamlar değişiyor, ataması olan veya atama dönemlerinde başvurup kadrolu kısma geçen öğretmenlerimiz oluyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onlar burada hangi kapsam içinde eritilmiş üstadım?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM DAİRE BAŞKANI LEVENT ÖZİL – Mevcut istihdam. İllerde sözleşmeli çalışan personel sayısı yazan bölüm. Türkçe öğreticisi, Arapça öğreticisi, PIKTES rehber danışman sayısı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – 3.041 öğretmen mi Türkçe öğretmeni?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM DAİRE BAŞKANI LEVENT ÖZİL – Evet, bunlar Arapça öğreticisi ve PIKTES rehber danışmanları da bu kapsamda çalışan arkadaşlarımız.

Proje devam ettiği sürece istihdamları devam edecek. Şu an ortalama aylıklarını söyleyeyim, öyle bir soru gelmişti. Yeni zamla birlikte yani bir ay geriden geliyor onlar, şubat 15’te ellerine geçecek rakam 7,500 TL civarında, maaş, sigorta artı dört ayda bir tediye var, tediye yani bir şekilde ikramiyelerini alıyorlar. Buraya not aldığım...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kadro... İş bitince ne olacak? İşi bitince ne olacak öğretmenler?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM DAİRE BAŞKANI LEVENT ÖZİL – Şimdi, teknikten ben bahsedeyim diğer konulardan.

FRIT Fonu'ndan sağlanıyor, biraz önce bahsetmiştim, doğrudan destek, yani tamamen Avrupa Birliğinin bütçelediği bir proje, 400 milyon avro, şu ana kadar 210 milyon civarı harcandı. Pazar günü biz oturduk, bu toplantıyla ilgisi yok çünkü devamlı Avrupa Birliği delegasyonu ile irtibat hâlindeyiz. Proje Ekim 2022'de bittiği için aylık veya haftalık harcamalarımız, toplamımız veya proje faaliyetleriyle ilintili yapılacak harcamalarla ilgili de bir sunum Avrupa Birliğine perşembe günü yapacağız. Şu an 210 milyon eurosu harcanmış durumda, 190 milyon eurosu da bizim hesaplarımıza göre Ekim 2022'de bitmiş olacak. Ha, bitmedi bir iki ay daha proje uzatılabilir. Oldu ya o an için...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ödenek bitinceye kadar devam edecek.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM DAİRE BAŞKANI LEVENT ÖZİL – Evet, devam ediyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Geriye gitmiyor yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ GÖÇ VE ACİL DURUMLARDA EĞİTİM DAİRE BAŞKANI LEVENT ÖZİL – Evet.

Kız erkek öğrenci sayılarımız, Onur Bey, şu an mevcut mu elinizde?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Tamam, onları da verirsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Peki, bu öğretmenler ne olacak, atacak mıyız yani? Ne yapacağız?

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Şimdi, proje devam ediyor Sayın Vekilim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok yani, bitince, süreç tabii devam ediyor şu anda, bitince yani.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Bu süreç içerisinde zannediyorum nasıl bir entegrasyon olur, yani öğretmenlerin durumu nasıl olacak, bu değerlendirilir tamamen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Değerli Bakan Yardımcım, yani açık ve net konuşuyorum, soru net, kısa, öz: Proje bitince bu PIKTES öğretmenleri ne olacak? Bu PIKTES bitecek, proje bitince...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Mahmut Bey, Mahmut Bey, ben de bir cevap vereyim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Özür dilerim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Netice itibarıyla bundan anladığım kadarıyla sözleşmeyle çalışıyorlar ve bir projede çalışıyorlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Bitince ne olacak?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Kamuya devamları konusunda yani bu konu tamamen yasama organının kararıdır. Yasama organı bununla ilgili kanuni düzenleme yapar...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yasama organı değil ya Üstat, yani Bakanın düşüncesi ne? Özür dilerim yani bırakın bir konuşsunlar, nedir yani...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ben de bizim düşüncemizi söylüyorum üstat.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, anladım. Ben yani şu anda... Bakan Yardımcım, Bakanın düşüncesi ne?

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Ben izninizle cevap vereyim. Sayın Vekilimize cevap vereyim.

Sayın Vekilim, şimdi daha önceden hatırlarsanız hizmet alımı uygulanırdı okullarda, yani taşeronlar kadroya geçmeden önce. Şu hep söyleniyor muydu o dönemlerde: “Efendim, bu insanlar okullara hizmetli olarak, sözleşmeli olarak alınıyor, bundan sonrası ne olacak?” Sonra siyaset ne yaptı? Dedi ki: “Taşeronları biz kadroya alalım.”

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bakanın düşüncesi ne üstat?

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Biz de diyoruz ki: Biz şu anda projenin yürütülmesi üzerine bir çalışma devam ettiriyoruz. O noktaya gelindiği zaman Sayın Bakanımız, milletvekillerimiz, Hükümetimiz bununla ilgili değerlendirme yapacak ve uygulamaya geçecektir.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, sizin bu konuyla ilgili bir çalışmanız yok.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Şimdi, bununla ilgili biz uzun vadede bir çalışmayı henüz masaya yatırmadık ancak elimizdeki projedeki sözleşmeli personelin istihdamı ve verimli bir sonuç alınması için gayret ediyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Burada -tabii, uygun görürseniz- kısa bir giriş yapmakta fayda var. Sayın Vekilim, PIKTES öğretmenleri, öğrencilerin fiilen görmeleri gerektiği programlara, resmî derslere girmiyorlar. PIKTES öğretmenleri Avrupa Birliğiyle gerçekleştirilen proje kapsamında tamamlama, kazanım ve gelişim eğitimlerine dâhil oluyorlar. Bu eğitimler için elimizdeki resmî öğretmen sayısı yeterli olmaması sebebiyle PIKTES’e sürecin başladığı 2016 yılında sanıyorum yaklaşık 6 bin civarı öğretmen alınmış. İhtiyaçla birlikte çünkü öyle veya böyle bu Kurulun bence temel hedefi de bu. Belli bir entegrasyon gerçekleşmiş, bir uyum olmuş, sahada bir barış sağlanmış, alanda karşılıklı bir iletişim gerçekleşmiş, bizim öğretmen ihtiyacımız azalmış ve bu öğretmenlerin büyük bir kısmı Kamu Personel Sınavı’nı kazanmak suretiyle bizim devlet memuru olarak kadrolu öğretmenlerimiz hâline gelmişler. Ancak Sayın Vekilim, Kamu Personel Sınavı sürecinden geçmişler. Dolayısıyla Değerli Başkanımıza da o ifadeyi de şey yapıp... Yani öğretmen, bizim için bu arkadaşlarımız öğretmen, eğiticiler, eğitimciler, onlar da sabah evlerinden çıkarken -klasik kullanılan ifadeyle söyleyeyim, bizim eğitimcilerin mutluluğudur bu- “İşe gidiyorum.” demezler, “Okula gidiyorum.” derler, onlar da böyle söylüyorlar, PIKTES öğretmenleri de böyle söylüyor. Ama bu bir proje, proje süresi içinde kendileriyle yapılan sözleşme ve ilgili iş kanununa uygun bir anlaşmamız var, biz şu an onu gerçekleştiriyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Şimdi, izninizle ben bir şey daha eklemek isterim.

Sayın Vekilim, bu sizin sorduğunuz Türkiye’de bir bakımdan mukayese edilecek olursa “Ücretli öğretmenler kadroya alınacak mı, alınmayacak mı?” gibi bir soruya benziyor. Yani proje odaklı bir çalışma, projeyi ihtiyacımıza göre siz planlıyorsunuz. Dolayısıyla...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O bitmiyor üstadım, ücretli öğretmenlikte eğitim devam ediyor. Sizin bu PIKTES projeniz bitince ne olacak bunlar? Yani o bitmez ki, o devam ediyor. PIKTES bir projedir yani bu süre bitecek.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Mahmut Bey, nasıl devam ediyor? Ücretli öğretmenin de öğretmen kadrosu gelince işi bitiyor.

Mahmut Bey, neyse, bak, bence burada şöyle...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üstat, o değil, bakın, olur mu öyle şey? Köydeki o ücretli öğretmenler...

Özür dilerim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ben özür dilerim.

Biz, daha çok, Suriyelilerin eğitime entegrasyonunu tartışırken personel üzerine gitmemek lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Personel üzerine gitmiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Arkadaşlar cevabı verdi.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Onun üstüne gitmiyorum ben. PIKTES öğretmenleriyle ilgili “Bunlar Suriyeli öğrencilerimizi eğiten öğretmenlerimizdir. O proje bitince bunlar ne olacak? diyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Ben cevabımı arz ettim Sayın Vekilim, ben cevabımı verdim bu konuda.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Verdiniz.

Ufak bir şey daha var üstadım, izin verir misiniz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “Bu öğretmenlerimiz işçi statüsünde, İş Kanunu’na tabi.” dediniz. Bunlar herhangi bir suç işlediği zaman kamu görevlisi olarak yargılanmayacak mı? Kamu görevlisi olarak yargılanacaklar. Şimdi, biz bunların yargılmasını kamu görevlisi olarak yaparken ama özlük hakları anlamında işçi statüsündeler. Bu çelişkiyi nasıl görüyorsunuz, nasıl gidermeyi düşünüyorsunuz?

Teşekkür ederim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Şimdi, bu, kamu görevlisi değil, aslında işlediği suça göre değerlendiriliyor, malumunuz, kendi içerisinde, kurumun kendi koordinasyonu içerisinde.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu öğretmen, şu anda okulda öğretmen üstat.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Size bu konuyla ilgili gelen spesifik bir konu var mı Sayın Vekilim?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, spesifik konuyu ben söylemeyeyim size ama bu -gayet rahat- teknik anlamda öğretmen, bir kamu görevlisi. Oradaki kamu görevlisinin tanımına eğer bakarsanız ceza hukuku anlamında, bu kişiler okulda herhangi bir suç işlediği zaman kamu görevlisi sıfatıyla yargılanır ve cezalandırılır ama hâlbuki baktığımız zaman siz diyorsunuz “Bunlar İş Kanunu’na tabi, biz iş sözleşmesi yapmışız, bunlar işçidir.” Şimdi, ben eğer bir suç işlemişsem, kamu görevlisi sıfatıyla yargılanıyorsa o zaman benim kamu görevlisi olmam lazım. Yok, eğer beni işçi statüsünde çalıştırıyorsan, ben o suçu işlediysen, normal, sıradan vatandaş nasıl yargılanıyorsa benim öyle yargılanmam lazım yani benim orada bir kamu görevlisi sıfatıyla yargılanmamam lazım. Bu çelişkiyi nasıl gidereceksiniz veya nasıl giderilebilir bu?

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Yani kamu görevlisi olmayanlar kamu görevlisi gibi yargılanıyor mu? Bunu ilk defa sizden duyuyorum.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öyle mi?

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Bunun bir mevzuatı var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, Bakanlıkta hukuk müşavirleriniz vardır.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Var, var.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir irtibata girin, bunun cevabını isterseniz böyle alalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Ben, spesifik bir konu var mı yok mu, onu da araştıracağım Sayın Vekilim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Peki, teşekkürler.

Var mı başka?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Vekilim, sadece şunu söyleyeyim: Ücretli öğretmenler de eğer okulla alakalı, eğitimle alakalı yaptılarsa yargı karşısında o şekil...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Kamu görevlisi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Ama bu sadece PIKTES’le alakalı değil, bunu sadece PIKTES’e indirgemek de...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Biz PIKTES’i konuşuyoruz üstat yani o öğrencileri konuşuyoruz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Ama burada PIKTES’e yapılmış bir ayrımcılık değil söylenen. Ücretli öğretmenler de aynı statüde hukuk karşısında. Eğer okulla alakalı, kamu alanında yaptıkları kamu işiyle alakalı bir suç işlendiyse ücretli öğretmenlerin sorumluluğu ne ise PIKTES’tekilerin de sorumluluğu...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bir hukuk müşavirinizden alın, bir son görüş yazısı olarak alalım.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Peki, biz hukuk müşavirliğinden görüş alalım.

Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Evet, teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Kaçmaz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Herkesi saygıyla selamlıyorum.

Sunum için teşekkürler öncelikle.

Tabii, Mahmut Vekilim öğretmenlerin durumunu gündeme getirdiği için orayı ben de es geçiyorum çünkü baktım, gündeme gelen bir konu bu durum, yaklaşık beş yıldır devam eden bir proje. Öğretmenler de ister istemez, tabii “Bu proje bittiğinde “ne olacak?” kaygısı taşıyorlar; bu kaygı ister istemez verdikleri emeğe de yaptıkları işe de yaptıkları işe de yansır. Dolayısıyla böyle bir çalışmanın yapılmasının, en azından sonrasında neler yapılabileceği üzerine bir çalışma yapılmasının uygun olacağını biz de düşünmekteyiz.

Tabii, öncelikle şunu söylemek isterim: HDP olarak bizler mültecilerin ya da koruma altındaki kişilerin, sadece eğitimde değil, toplumsal yaşamın her alanında entegre edilecek kişiler olarak görülmemesi gerektiğini savunuyoruz, bunu herkes için savunuyoruz, sadece Suriyeli çocuklar için savunmuyoruz; bu durumu çünkü bu, bir entegrasyon süreci olarak değil, birbirini kabul etme süreci olarak görülürse daha uyumlu, daha uygun bir durumun yaşanacağını düşünmekteyiz. Tabii, bununla birlikte, bu eğitim projesi kapsamında, PİKTES kapsamında düşündüğümüzde, benzer bir yaklaşımla hareket etmek, kültürlerin, dillerin, toplumsal farklılıkların, kimliklerin birbirini kabul etmesi öncelenmelidir diye düşünüyoruz. Bunları öncelikle belirtmek isterim.

Tabii, Bakanlığın da açıkladığı verilere göre önceki yıl 771 binken, sanırım, bu yıl 854 bindi; sunumda da karşımıza çıktı. Avrupa Birliğinin desteklediği, finanse ettiği PİKTES projesi kapsamında çocuklar yani şu an 854 bin Suriyeli çocuk okullara gitmekte. Birleşmiş Milletler ile yine Hükümetin ortak hazırladığı bir başka rapor var, 2021-2022 Bölgesel Mülteci ve Dayanıklılık Planı’na göre “Sığınmacı çocukların yüzde 35’i, 428 bin çocuk okullarda değil.” şeklinde bir veri var. Yani rapora

göre liseye devam eden öğrenci sayısı sadece yüzde 39. Sunumda da aslında şeyden bahsedildi, hani liseye gidilmemesinin sebeplerinden biri işte, kendi ülkelerinde lisenin zorunlu olmaması olarak görülüyor ama biz tabii, bununla birlikte başka hususların da etkili olduğunu düşünüyoruz.

Yine, özellikle bu pandemi döneminde, özellikle mülteci çocukların -tabii, Türkiye’de de neredeyse birçok çocuğun karşılaştığı bir sorundu bu- internet ve bilgisayara erişimleri düşük olduğu için aslında burada birçok sığınmacı çocuk da mülteci çocuk da yine eğitimden koştur ve buna ilişkin nasıl çalışmalar yapıldı? Hani kısmen bazılarında değinildiyse de benzer bir durumda nasıl bir tedbir alınabilir ya da bir tedbir var mı? Bunu öğrenmek istiyoruz.

Yine, sığınmacı çocuklar okullarda hem akranları hem okul görevlileri tarafından -Sayın Başkan da belirtti- sistematik ayrımcılığa maruz kalabilmekte. Çoğu, okul dışında çalışmak zorunda kalmakta. Hani kreş ve özel eğitime ulaşan sığınmacı çocuk sayısı az bir durumda gözüküyor. Yine, özel eğitim gereksinimi olan sığınmacıların bu gereksinimleri karşılaması neredeyse imkânsız olarak gözüküyor. Buna ilişkin herhangi bir çalışma var mı yine PİKTES kapsamında?

Kız çocukları erken yaşta zorla evlendirilerek okuldan kopartılmaktadır. Toplumun en dezavantajlı kesimlerinden olan sığınmacı çocuklar hem yoksulluk hem ayrımcılık hem de savaş travmasıyla baş etmek durumunda kalmaktadır. Bu çerçevede, sığınmacı çocuklara daha fazla maddi ve manevi imkân sağlanması gerektiğini düşünmekteyiz. Mevcut çalışmalar evet, olumlu; ne kadar artarsa daha verimli bir durumun ortaya çıkacağını düşünmekteyiz.

Yine, tabii, sunumda da yansıdığı üzere, Antep, Kilis, Urfa gibi sınır kentlerine göç etmek zorunda kalan ve bu proje kapsamında eğitime entegre edilmeleri düşünülen nüfusun büyük çoğunluğu Kuzeydoğu Suriye’den göç eden nüfus yani aslında ağırlıklı olarak Kürt nüfusu oluşturmaktadır. Ancak sunumda da görüldüğü üzere, Türkçe eğitim haricinde Arapça -o da çok az bir sayıda tabii- yine, PDR, matematik ve benzeri alanlarda eğitim verilmektedir. Yani Kürtçe hiçbir şekilde eğitim yok. Eğer bu, çocukların kendi ana dillerini unutmaması temelli bir proje ise bu husus niye göz ardı edilmiş? Buna ilişkin herhangi bir çalışma var mı ya da olacak mı?

Tüm bunlarla birlikte, tabii, mülteci çocuklar birçok sorun yaşıyor dediğimiz gibi; akran ve yönetici şiddeti dedik, Türkiyeli... Başkanın da belirttiği üzere, şimdi, okullarda maalesef ki şu durum da karşımıza çıkıyor: Çoğu zaman veliler mülteci çocuklar ile kendi çocuklarının aynı yerde, aynı sınıfta eğitim görmesini istemiyor. Yani her ne kadar bunun işte, eğitim kalitesini düşürdüğü falan söylene de çoğu zaman böyle bir cevap verilse de çoğu zaman altında aslında farkında olunan ya da olunmayan bir mülteci düşmanlığı da ya da mülteci karşıtlığı da buna sebep oluyor. Hani buna ilişkin, velilere yönelik ya da velilerin en azından bu konuda bilinçlendirilmesi konusunda, böyle bir ayrımcılığın önüne geçilmesi konusunda herhangi bir çalışma var mı?

Yine, sunumda da bahsedildi, dediğimiz gibi, bu lise çağında özellikle eğitim oranının düşmesi yani okuyan öğrencilerin sayısının düşmesi konusunda tabii, kendi ülkelerinde lisenin zorunlu olmaması etkili olabilir ama bunlara ek olarak erken yaşta evlilikler, çocuk işçiliği de bizce çok önemli bir etken.

Yine, mülteci çocuklara verilen sosyal hizmetlerin de eksikliği ve yetersizliği bizce birçok soruna sebep olmakta. Tabii, çocukların yaşadıkları travmaları... Çünkü şunu görüyoruz: Okul çağındaki çocuklarda, özellikle mülteci çocuklarında çocuğun altını ıslatması, içine kapanıklık problemleriyle çok sık karşılaşılıyor. Hani, birçok yaptığımız görüşmede bu durumu görüyoruz ve raporlarda da bu şekilde durumlar karşımıza çıkıyor. Hani, acaba öykülerini dinlemeden, öykülerini ya da yaşadıklarını önemsemeden eğitim sisteminin içine almaya çalışmak, onlardan öğrenmelerini ve başarılı olmalarını beklemek bu aşamada fazlaca zorlayıcı olmaz mı? Hani, bunun yerine, bu durumu, dediğimiz gibi, onları anlayarak, bu travmaları üzerinde daha öncelikli bir yoğunluk verilerek, sonrasında yine bununla birlikte eğitiminin esas alınması ki sunumda da evet, bazı çalışmalar yapılıyor ama biz daha da yoğun

olması gerektiğini düşünüyoruz ve mülteci çocukların asıl ihtiyacı olan kendilerini anlatmalarını, sosyalleşmelerini sağlayacak eğitim politikası anlayışının yaşama geçmesinin de verimli olacağını düşünmekteyiz ve bahsettiğimiz ana dilde eğitim durumunun pedagojik açıdan da etkisinin göz önünde bulundurulmasıyla çözümlenmesi gereken bir durum olduğunu düşünüyoruz.

Spesifik böyle birkaç sorum da olacak. Eğitim alacak kaç çocuğun ana dili Arapça, bu çocukların pedagojik gelişimleri için ana dil bazlı neler yapılıyor proje kapsamında? Yine, kaç çocuğun ana dili Kürtçe, aynı şekilde pedagojik gelişimleri açısından neler yapılıyor, buna ilişkin bir çalışma var mı?

Bir diğer soru: Sığınmacı çocukların ayrımcılığa uğramasının engellenmesi, yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve okullara ulaşmalarının sağlanması için hangi önlemler alınmakta? Sığınmacı çocuklar için kreş ve özel eğitim çalışması var mı şeklinde sormak istiyorum.

Başkaca da zaten diğer konuyu Mahmut Bey söyledi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bütün soruları sordunuz ama Hüseyin Bey.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Evet, evet. Bitti, bitti.

Çok teşekkürler şimdiden, emeğinize sağlık.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Ben teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Şimdi, pandemi sürecinde ve sonrasında, çocuklarımızın eğitimlerinin telafisi için özellikle hafta sonlarında bu çocuklara özel kurslar açılmakta. Yine, PIKTES Projesi'nden bu öğretmenlerimize destek verilerek gerek okulda görev yapan öğretmenlerle gerekse PIKTES'ten görevlendirilen öğretmenlerle eğitim açıkları giderilmeye çalışılmakta. Az önce sunumda da geçtiği gibi, ciddi anlamda, 70 bine yakın tabletin alınması ve bu çocukların da yine uzaktan eğitim sürecinde bu tabletlerden istifadesi. Ayrıca, EBA'nın çeşitli platformlarından da yararlanmaları yönünde çalışmalar yürütülmekte.

Sayın Vekilim, sizin ısrarla üzerinde durduğunuz konu, özel eğitime ihtiyacı olan çocuklar ve travma geçiren bu çocukların rehabilitasyonu konusu. Biz de bunu çok önemsiyoruz, özellikle Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz tarafından bu çalışma, yine Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ve PIKTES Projesi'ndeki arkadaşlarla beraber yürütülmekte ki bu çocukların her birisinin bir hikâyesi var. Bu hikâye üzerinden, dediğiniz gibi, bu travmaların iyileştirilmesine yönelik adım atılmazsa vereceğiniz eğitim de eksik kalabilir. Buna dikkat çekmenizden dolayı mutlu oldum. Biz, arkadaşlarımız çalışmaları yürütüyorlar, biraz daha bunu artırmaları yönünde bir çaba sarf edeceğimiz inşallah. Bu hassasiyetiniz için çok teşekkür ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Yeni planlamada aynı çaba var, organizasyon da bunu kabul etti.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Var, aynen, yeni çalışmalarda da var.

Şimdi, Türkçe eğitimine ağırlık veriyoruz; doğru, çünkü okullarımızda içinde buldukları şartlara göre dersleri tam olarak anlamaları, öğrenmeleri için Türkçe eğitim bizim için oldukça önem arz etmekte ancak çocuklar, gerek kendi ana dilleri olan, buldukları coğrafyada yetişmeleri sebebiyle öğrendikleri Kürtçe veya Arapça gibi dilleri de seçmeli olarak okullarında okuyabilirler, böyle bir imkân var. Siz de biliyorsunuz, hem ilkokullarda hem de ortaokullarda bu dersleri seçmeli olarak alabiliyorlar, aile ortamında da bu dilleri öğrenebiliyorlar. Biz, asıl çocukların entegrasyonunun sağlanması için okula uyum, topluma uyum, sosyal hayata uyumda Türkçe üzerinde duruyoruz.

Bir diğer husus, lisedeki öğrenci sayısının az olması. Evet, bunda sadece kendi ülkelerindeki gelenek değil, aslında ailenin ihtiyacı söz konusu oluyor ancak mesleki eğitim kapsamında yaklaşık 340 TL'lik bir katkının verilmesiyle, hem çocukların meslek öğrenmesi hem de ailelerine katkıda bulunulması sebebiyle, ciddi anlamda bu çocuklardan lisede veyahut da mesleki eğitimi merkezlerinde eğitim alanların lise düzeyinde sayısının arttığını söyleyebiliriz.

Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Kısa bir ekleme.

Lise düzeyiyle alakalı kısa bir ekleme yapayım Sayın Vekilim: Ortaokuldan mezun olan geçici koruma altındaki öğrencilerin büyük bir kısmı artık liseye devam etmeye başladı. Oransal azlığın en büyük sebebi bu yıllar alakalı değil, uçurum bu kadar fazla değil; bir yıl sonra çok daha azalacak, iki yıl sonra çok çok daha azalacak. Türkiye’de yaşayanlar artık lise eğitiminin de zaruret olduğu ihtiyacı çok güçlü bir şekilde hissetmeye başladılar. Belki biraz sabır gerekiyor bu süreçte yani bizim eğitime erişim noktasında yaşadığımız ilk sıkıntı, lise çağına gelenlerin zaten orada eğitime devam etmiyor olmasıydı, bu da dolayısıyla rakamsal olarak oranları düşük ve aşağıda gösterdi. Bu süreçte kendiliğinden denge yakalanacaktır, yüzde 80’ler seviyesinde.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Küçük bir şey daha ekleyeyim Sayın Vekilim: Şimdi, siz de o coğrafyadan bilirsiniz, kız çocuklarının okullaşması konusunda -özellikle bunu vurgulayarak söylemek isterim- kız imam hatip liselerinin çok büyük etkisi var. Şu anda mülteci çocuklarından imam hatip okullarında eğitim gören yaklaşık 100 bin öğrenci var. Bunların önemli bir kısmını kız çocukları oluşturuyor ve kız çocuklarının eğitime dâhil edilmesi ve erken yaştaki evliliğin önüne geçilmesinde, bu imam hatip okullarındaki kendi kültürlerine de bir bakıma uyum sağlayabilecekleri, ona katkı veren, hem dil öğrenme becerisi açısından hem de sosyal uyum açısından çok büyük katkısı var, ona da ilave etmek isterim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Teşekkür ederiz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Biz de teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Tabii, eğitimde -sayın vekillerimiz de ifade etti- çocukların durumu kadar anne babaların ve akranların durumu da çok önemli, özellikle sığınmacı ve mülteci eğitiminde anne babalara bu konuda özel bir eğitim verilmesi önemli. Tabii, öğretmenlerin durumları çok önemli, hizmet içi eğitimde de Suriyeliler ve mülteciler konusunda empati yapılmasını sağlayacak eğitimlerin verilmesinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bizim geçen dönemki Göç ve Uyum Raporu’nda, biz Millî Eğitim Bakanlığına bir tavsiyede bulunmuştuk, daha sonra bunu kendilerine de -o zamanki Bakanımıza- ilettilik ve kabul gördü, o da şuydu, dedik ki: “Çocukların mülteciler ve sığınmacılar için empati yapmasını sağlayacak bir konu ünite ders kitaplarında bulunsun.” Bunu istemiştik. O dönemde yaptığımız incelemede, ilkokuldan liseye kadar ders kitaplarında göçmenler yalnızca “Göçmen kuşu” olarak geçiyordu, herhangi bir konu yoktu mültecilerle ilgili. Sağ olsun... Hani, müfredatta bir konu istemek tabii ki zor bir durum, uygulamak zor bir durum çünkü herkes müfredatta bir yer almak istiyor. Biz o zaman dedik ki: “Müfredatta mülteci, sığınmacı konusunu bir ünite olarak değil de bir yerde geçirin.” istedik, dedik ki: “Mesela bir edebiyat kitabında, bir Türkçe kitabında bir mülteci çocuğun hikâyesini orada yazarsınız, sonra bunun yüklemine, öznesini, ana fikrini sorarsınız, neticede Türkçede herhangi bir gramer kuralını öğretirken bile orada olsun.” Bu önemlidir diye düşündük çünkü hem çocuk onu okuyacak empati sağlayacak hem de veli... Neticede biz veliler de ders çalışıyoruz çocuklarımız olduğu zaman, o konulara en azından oradan bakalım, empatimiz güçlensin istemiştik. Ve bunun, herhâlde ilkokul 3’üncü sınıf veya 4’üncü sınıf kitaplarına hem de Türkçe dersinde bir bölüme girdiğini gördük. Bu, sevindirici bir konu; çok küçük bir konu gibi ama bence çok önemli konu. Yani eğitimde veya diğer konularda uyum ve entegrasyonda atılacak küçük bir adım çok büyük ve çok olumlu sonuçlar ortaya çıkarabiliyor. Çocukların eğitiminde, entegrasyonunda atılacak küçük adımların da çok büyük sonuçlar doğuracağını düşünüyorum hem yerel çocuklar açısından, Türk toplumunun çocukları, bizim çocuklarımız açısından hem de Suriyeli çocuklar açısından bu önemli. Bu

konuda da PIKTES Projesi'nin her ne kadar ulaşılan öğrenci sayıları 60 bin, 70 bin gibi az gözükse de ben çok önemli olduğunu düşünüyorum. Bu tür projelerin devam etmesi gerekiyor çünkü biz birlikte yaşıyoruz, birlikte yaşamaya devam ediyoruz ve mülteciler, sığınmacılar -en başta da söyledik- bu sürecin suçluları değil, bu sürecin mağdurları ve çocuklar en büyük mağduriyet içerisinde olan kesim. Çocukların mutlaka eğitim hizmetlerine ulaşması için her türlü adımın atılması gerekiyor; çocuğun ırkı, dini, meşrebi yoktur, en başta da söyledim: Çocuk, çocuktur; çocuk mutlaka eğitime erişsin çünkü huzurlu bir coğrafya, huzurlu bir dünya, huzurlu bir gelecek bu çocuklarla inşa edilecektir.

Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKAN YARDIMCISI NAZİF YILMAZ – Biz teşekkür ederiz Sayın Başkanım, sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.10

